

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/266/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7813203940
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 03. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Sopková Maximová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2015:7813203940.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu R. R. s.r.o., T.: XXXXXXXX, K červenému dvoru XXXX/XXa, XXX XX O. 3, Y. republika, zastúpeného Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36864421, Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, proti žalovanej: Z. Z., nar. X.X.XXXX, XXX XX P., Y. XXXX/XX, o uplatnenie pohľadávky 263,49 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava z 20. decembra 2013 č. k. 12C/362/2013-50

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Rožňava (ďalej len „súd prvého stupňa“) zamietol žalobu z dôvodu, že žalobcom predložená zmenka je podľa § 33 ods. 2 zmenkového a šekového zákona (zák. č. 151/1950 Sb., ďalej len „cit. zákon“) neplatná, pretože nemá náležitosti podľa § 33 ods. 1 cit. zákona. Zároveň uplatnený nárok posúdil aj podľa právnej úpravy týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa a dospel k záveru, že dohoda o vyplnení zmenky, obsiahnutá vo Všeobecných podmienkach poskytnutia úveru, je neplatná, keďže predstavuje neprijateľnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, a preto aj z tohto dôvodu žalobu zamietol. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods. 1 O.s.p.. Neúspešnému žalobcovi nevzniklo právo na náhradu trov konania a úspešnej žalovanej trovy konania nevznikli, preto súd nepriznal účastníkom náhradu trov konania.

Rozsudok napadol včas podaným odvolaním žalobca z dôvodov podľa ust. § 205 ods. 2 písm. b), písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. a ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. a navrhol zmeniť napadnutý rozsudok a priznať mu žalobou uplatnenú pohľadávku v celom rozsahu, ako aj náhradu trov celého konania. Nesprávne právne posúdenie veci namietal z toho dôvodu, že súd vec posudzoval a rozhodol, ako by išlo o bežný zmluvný záväzok, pritom predmetom konania bola výlučne zmenka, a nie iný záväzkový právny vzťah. Nesúhlasil s tým, že súd je oprávnený z úradnej povinnosti skúmať, či ide o spotrebiteľský vzťah. Žalobca skutočností o existencii iného vzťahu medzi pôvodným majiteľom zmenky a žalovanou vôbec netvrdil, teda nebol nositeľom dôkazného bremena. Pochybnosti o tomto vzťahu si teda súd vytvoril sám, a preto nemožno dôkaznú povinnosť presúvať na žalobcu. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky a túto povinnosť žalobca splnil. Žalovaná mohla na základe článku 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 vzniesť námietky voči tejto zmenke, ak tak však neurobila, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to z dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd teda nie je legitimovaný na to, aby sám vznášal námietky voči zmenke za žalovanú. Vytýkal súdu, že ignoroval ust. § 17 cit. zákona, v zmysle ktorého žalovaná vo všeobecnosti nie je oprávnená vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jej vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaná, tým menej tak môže činiť sám súd. Nesúhlasil ani so záverom súdu, že zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom. Zmenku vystavila žalovaná, túto dobrovoľne podpísala a sadzba zmenkového úroku jej bola známa v čase vystavenia zmenky a s touto sadzbou súhlasila. Rozporoval aj záver súdu, že zmenka je neplatná pre neurčitý údaj splatnosti.

Žalovaná ostala v odvolacom konaní nečinná.

Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) prejednal odvolanie v rozsahu vyplývajúcom z § 212 ods. 1, 3 O.s.p. a zistil, že v konaní došlo k vadám, ktoré mali za následok nesprávne rozhodnutie o uplatnenom nároku a postupom súdu prvého stupňa bola účastníkom odňatá možnosť konať pred súdom, preto napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

O vadu konania, ktorá je významná z hľadiska ust. § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p., ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkom konania ich procesné práva, ktoré im právny poriadok priznáva.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K odňatiu možnosti pred súdom konať dochádza tiež vtedy, keď súd vec prejedná a rozhodne v neprítomnosti účastníka konania, hoci nie sú preto splnené podmienky vyplývajúce z ust. § 101 ods. 2 O.s.p..

Na vady v procesnom postupe súdu, ktoré majú za následok odňatie práva účastníkom konať pred súdom, odvolací súd prihliada z úradnej povinnosti v zmysle ust. § 212 ods. 3 O.s.p..

Podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Súd pokračuje v konaní, aj keď sú účastníci nečinní. Ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie, môže súd vec prejednať v neprítomnosti takého účastníka; prihliadne pritom na obsah spisu a dosiaľ vykonané dôkazy (§ 101 ods. 2 O.s.p.).

Z citovaných ustanovení vyplýva základné ústavné právo účastníka konania na prejednanie veci v jeho prítomnosti. Občiansky súdny poriadok, upravujúci postup súdu a účastníkov v občianskom súdnom konaní, ústavou zaručené právo osobnej prítomnosti účastníka konania na súdnom konaní zabezpečuje tak, že ukladá súdu, ak zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak, aby nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie, na ktoré predvolá účastníkov a všetkých, ktorých prítomnosť je potrebná, pričom predvolanie musí byť účastníkom doručené tak, aby mali dostatok času na prípravu, spravidla najmenej päť dní pred dňom, keď sa má pojednávanie konať (§ 115 ods. 2 O.s.p.). Prejednať vec v neprítomnosti účastníkov môže súd iba za splnenia podmienok upravených v ust. § 101 ods. 2 O.s.p., t.j. ak sa riadne predvolaný účastník nedostaví na pojednávanie a ani nepožiadal z dôležitého dôvodu o odročenie pojednávania.

V prejednávanej veci z obsahu spisu nie je preukázané splnenie zákonných podmienok pre pojednávanie súdu v neprítomnosti účastníkov dňa 20.12.2013. Uznesením zo dňa 5.12.2013 sudca rozhodol, že dňa 20.12.2013 o 8.45 hod. bude na Okresnom súde Rožňava vyhlásený rozsudok vo veci samej, pričom oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo vyvesené na úradnej tabuli súdu dňa 9.12.2013 v súlade s § 156 ods. 3 O.s.p.. Následne však obsahom spisu nie je zápisnica o verejnom vyhlásení rozsudku, ale zápisnica o pojednávaní z 20.12.2013 (č.l. 49), v ktorej sa konštatuje, že účastníci neboli na pojednávaní prítomní, pričom bola zachovaná päťdňová lehota na prípravu pojednávania. Ďalej zo zápisnice o pojednávaní je zrejmé, že súd oboznámil listinné dôkazy nachádzajúce sa v spise, následne uznesením vyhlásil dokazovanie za skončené a vyhlásil rozsudok, ktorým žalobu žalobcu zamietol.

Z uvedeného je zrejmé, že účastníci konania vôbec neboli predvolaní na pojednávanie, nemali o ňom vedomosť a nemohli tak realizovať svoje procesné práva predniesť návrh, resp. svoju obranu, označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, vyjadriť sa k návrhom na vykonanie dôkazov, ako aj k samotným vykonaným dôkazom a na záver zhrnúť svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci. Hoci súd prvého stupňa v súlade s § 156 ods. 3 O.s.p. oznámil, že vo veci rozhodne rozsudkom bez nariadenia ústneho pojednávania a verejne vyhlási rozsudok, následne vykonal vo veci

pojednávania, na ktoré nepredvolal účastníkov konania, a tým im znemožnil realizáciu ich procesných práv s tým spojených, ktoré im právny poriadok za účelom ochrany ich práv a právom chránených záujmov priznáva.

Uvedeným procesným postupom súdu, ktorý je v rozpore s Občianskym súdnym poriadkom, nepochybne došlo k odňatiu práva účastníkov konať pred súdom a k takej procesnej vade konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie.

Z uvedených dôvodov musel byť napadnutý rozsudok podľa § 221 ods. 1 písm. f), ods. 2 O.s.p. zrušený a vec bola vrátená súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

Po vrátení veci bude preto povinnosťou súdu prvého stupňa odstrániť nedostatky doterajšieho rozhodovania, návrh prejednať procesným postupom súladným s Občianskym súdnym poriadkom a tiež v súlade s procesnými pravidlami upravenými Nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej aj „cit. Nariadenie“), podľa ktorého žalobca uplatňuje v konaní nárok na zaplatenie zmenkovej sumy s prísl. zo zabezpečovacej zmenky vystavenej k úverovej zmluve. Cit. Nariadenie upravuje zjednodušené občianske súdne konanie v cezhraničných sporoch vo veciach s nízkou hodnotou sporu, ktoré má zásadne písomnú formu. Výnimka z písomného konania je upravená v čl. 8 a nasl. Nariadenia, a to uskutočnením ústneho pojednávania, ktoré prichádza do úvahy v zložitých veciach alebo v prípade rozporných tvrdení účastníkov konania, kedy nebude možné potvrdiť alebo vyvrátiť tvrdenia účastníkov len na základe predložených listinných alebo iných dôkazov, najmä ak súd považuje za nevyhnutné byť s účastníkmi konania v priamom ústnom styku. V čl. 9 Nariadenia upravuje postup súdu pri vykonávaní dôkazov (obdobne ako je upravený v § 115a O.s.p.), ktorý umožňuje súdu rozhodnúť na základe predložených listinných dôkazov, príp. iných dôkazov (ktoré sú účastníkom známe) aj bez nariadenia pojednávania a prítomnosti účastníkov. V procese dokazovania, t.j. ktoré z dôkazov súd vykoná a akým spôsobom, súd zvolí najmenej nákladný spôsob, ktorý však umožní dostatočne objasniť skutkový stav prejednáwanej veci a hodnoverne rozriešiť sporné skutočnosti medzi účastníkmi konania tak, aby mohol vo veci rozhodnúť.

V novom rozhodnutí súd rozhodne o trovách celého konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák.č. 757/2004 Z.z. v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.